

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **K. A.,** zastoupeného JUDr. Ottou Mrňavým, advokátem se sídlem Praha 3, Tachovské nám. 649/3, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 9 Az 205/2003 – 49 ze dne 12. 5. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-77/VL-07-P08-2003 ze dne 31. 7. 2003. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 azylového zákona. Soud nezjistil důvodnost námitek obsažených v žalobě. Skutkový stav byl žalovaným zjištěn dostatečným způsobem a jako takový se odrazil i v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Soud poukázal na to, že stěžovatel neuvedl jedinou konkrétní stížnost a neoznačil jediný konkrétní policejní orgán nebo jiný státní orgán, na který se svými národnostními a náboženskými problémy obracel a nepředložil ani žádný důkaz na podporu svých tvrzení. Žalovaný tedy neměl jinou možnost než vycházet z výpovědí stěžovatele a tyto jeho výpovědi

hodnotit na pozadí informací, které získal o situaci v Uzbekistánu. Stěžovateli tedy podle soudu skutečně nesvědčil žádný z důvodů pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) azylového zákona. Jak soud zdůraznil, pronásledováním ve smyslu azylového zákona není hromadný výskyt negativních jevů v určité zemi nebo v její části za předpokladu, že nejde o součást státní politiky, resp. že nejde o jevy státní mocí buď přímo vyvolané, podporované nebo vědomě trpěné a záměrně nedostatečně potlačované. Stěžovatel se však nikam se žádostí o pomoc neobrátil. Jako správné posoudil Městský soud v Praze i výroky o neudělení azylu za účelem sloučení rodiny a z humanitárních důvodů. Stěžovatelem vylíčené skutečnosti pak podle soudu nedosahovaly takového charakteru a intenzity, že by naplňovaly pojem pronásledování a ani jiné skutečnosti, které by byly překážkou vycestování ve smyslu § 91 cit. zákona, zjištěny nebyly. Zejména z uvedených důvodů Městský soud v Praze v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včas podané kasační stížnosti stěžovatel namítá existenci důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost rozhodnutí Městského soudu v Praze spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, a to konkrétně zda byly v jeho případě splněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) azylového zákona a zda se na něj nevztahují překážky vycestování ve smyslu § 91 azylového zákona. Uvedl, že jako osoba arménské národnosti žijící v Uzbekistánu se stal terčem verbálních i fyzických diskriminačních postupů a psychického nátlaku, což bylo zjevně motivováno národnostní a náboženskou nesnášenlivostí. Z toho podle něj vyplývá, že takové jednání bylo trpěno uzbeckými úřady a že tento stát není schopen zajistit mu ochranu před takovým jednáním. Má tak odůvodněný strach z pronásledování z důvodů náboženství a národnosti a za takového stavu by jeho vycestování zpět znamenalo ohrožení jeho svobody z důvodů náboženského vyznání a jeho národnostní příslušnosti. Tyto skutečnosti měl soud podle jeho přesvědčení posoudit jako překážku vycestování, resp. jako důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) azylového zákona. Stěžovatel rovněž požádal o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek, když je přesvědčen, že zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku splněny jsou.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel jako Armén křesťanského vyznání pracoval v převážně islámském Uzbekistánu tři měsíce v bance, ale byl propuštěn, oficiálně kvůli snižování stavů, když na jeho místo byl přijat Uzbek, bez vysokoškolského vzdělání, ačkoli on vystudoval ekonomickou fakultu. Jednou byl rovněž odvezen na policejní stanici, když neměl u sebe potřebný průkaz, kde se mu policista vysmíval, že jej zavře a chtěl mu podstrčit heroin. Krátce nato byl však po intervenci rodiny propuštěn. V zemi původu jsou podle stěžovatele všichni nuceni mluvit uzbecky, v obchodě byli upřednostňováni ti, kteří hovořili uzbecky, a na vojně se mu muslimští vojáci posmívali, protože neměl obřízku. Dále stěžovatel uvedl, že v důsledku národnostních a náboženských rozdílů se v zemi původu necítil jako plnohodnotný občan. Poté, co odešel z banky, se živil v zemědělství, kde sice vydělával téměř dvojnásobek, ale i tak mu peníze na živobytí nestačily. V rámci pohovoru stěžovatel shrnul, že měl problémy kvůli své národnosti a náboženskému vyznání, a to ze strany soukromých osob. Kromě uvedeného zadržení jiné problémy se státními orgány neměl, se stížností na uvedené jevy se na žádný státní či vojenský orgán neobrátil, neboť by to bylo podle jeho vyjádření ještě horší. Nikdy nebyl trestně stíhán a nebyl ani politicky aktivní.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze z pohledu řádně uplatněných důvodů kasační stížnosti, avšak naplnění těchto důvodů nezjistil.

Nejvyšší správní soud totiž dospěl k závěru, že jednání, jemuž byl stěžovatel ve své zemi původu podle svého vyjádření vystaven, nesplňuje znaky pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 azylového zákona, a proto ani kdyby k němu docházelo z důvodu národnosti nebo náboženského vyznání stěžovatele by toto jednání nemohlo být azylově relevantním důvodem, tedy důvodem pro udělení azylu podle § 12 písm. b) s. ř. s. Ze stěžovatelových výpovědí ve správním řízení vyplývá, že s výjimkou jediného incidentu na policii neměl stěžovatel žádné potíže se státními orgány či policií. Zadržení ze strany policie by bylo možné připsat státu, pronásledováním ve smyslu § 2 odst. 6 cit. zákona by však toto jednání bylo pouze tehdy, jestliže by stěžovatel takovému jednání byl vystaven opakovaně nebo dokonce soustavně, resp. pokud by proti němu brojil u nadřízených či jiných odpovědných orgánů, avšak neúspěšně. Žádná z uvedený situací však nenastala. Incident byl podle vyjádření stěžovatele ojedinělý a se stížností na postup policie, který byl podle jeho přesvědčení nezákonný, se nikam neobrátil. Za takových okolností nelze zřejmě ojedinělý exces státního aparátu vůči stěžovateli považovat za pronásledování ve smyslu cit. ustanovení, které v sobě zahrnuje prvek opakovanosti, resp. stabilnosti. Převážným důvodem odchodu stěžovatele ze země tak, jak o něm vypověděl ve správním řízení, bylo diskriminační a jiné negativní jednání ze strany ostatních obyvatel země původu, a to těch, kteří patří k uzbecké, resp. muslimské většině. Nejvyšší správní soud nezpochybňuje závažnost životní situace stěžovatele v takových podmínkách. Jakkoli zavrženíhodné jednání soukromých osob bez prokazatelné nebo alespoň naznačené vazby na státní aparát je však možné považovat za pronásledování ve smyslu azylového zákona pouze tehdy, jestliže jej lze připsat státu alespoň v tom smyslu, že jej stát skrytě nebo otevřeně podporuje, že jej vědomě toleruje nebo že proti němu není schopen poskytnout adekvátní ochranu. Z výpovědí stěžovatele, ani z obecných zpráv o situaci v Uzbekistánu, které si zajistil žalovaný, nelze dovodit závěr, že by stát diskriminační jednání soukromých osob (zaměstnavatele, vojáků či jiných fyzických osob) podporoval. Jestliže se stěžovatel neobrátil se žádostí o pomoc s uvedenými obtížemi na žádnou z institucí, ať státních nebo nevládních, povolaných k poskytnutí takové ochrany, nelze ani dovodit, že by stát jeho původu toto jednání soukromých osob trpěl nebo že by proti němu nebyl schopen poskytnout adekvátní ochranu. Pokud jde o tvrzení stěžovatele, podle něhož by jeho situace byla v případě žádosti o pomoc ještě horší, lze uvést, že pouhou nedůvěru občana ve státní instituce, byť zdůvodňovanou tvrzením, že jej nejsou schopny ochránit proti diskriminačnímu jednání, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 azylového zákona. Lze tedy shrnout, že stěžovatelem ve správním řízení popisované jednání soukromých osob skutečně nemohlo být považováno za pronásledování ve smyslu azylového zákona; není-li tomu tak, pak ani případný odůvodněný strach z tohoto jednání, ani případná skutečnost, že by toto jednání bylo motivováno národností nebo náboženským vyznáním stěžovatele, nemohou nic změnit na závěru, že takové jednání není azylově relevantním důvodem ve smyslu § 12 písm. b) azylového zákona. Závěr žalovaného a potažmo i Městského soudu v Praze, že stěžovateli nebylo možno udělit azyl z důvodů uvedených v cit. ustanovení, je tedy zákonný, a odpovídající právní otázka byla jak žalovaným, tak soudem, posouzena správně.

Pokud jde o zákonnost výroku o překážkách vycestování ve smyslu § 91 azylového zákona, soud zjistil, že stěžovatel ve správním řízení na otázku, co by jej čekalo v případě návratu do vlasti, uvedl pouze tolik, že by jej čekal stejně těžký život (jako před jeho odchodem z vlasti). Kromě výše uvedených potíží se soukromými osobami stěžovatel vypověděl zejména o ekonomických obtížích spojených s nízkými výdělky. Tyto skutečnosti však nelze považovat za překážky vycestování ve smyslu cit. ustanovení. Jestliže takové překážky nebyly zjištěny ani z jiných podkladů, které si k posouzení žádosti stěžovatele o azyl

obstaral žalovaný, nebyla ze strany Nejvyššího správního soudu shledána ani nezákonnost výroku o neexistenci překážek vycestování.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal naplnění stěžovatelem tvrzeného důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Vzhledem k dikci § 78b odst. 1 azylového zákona, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. října 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu